

18-06-22

Friso de Zeeuw

Discussie: Gebiedsontwikkeling onder de zeespiegel

[#Gebiedsontwikkeling](#) onder de zeespiegel. Moeten we dat nog wel doen, in het licht van de klimaatverandering?

Dat was het thema van een discussie die ontwikkelaar [VanWonen](#) op de jaarlijkse vastgoedkermis Provada op dinsdag 14 juni 2022 georganiseerde.

Een boeiend thema, soms teruggebracht tot de stelling dat we inderdaad niet meer in laaggelegen gebieden moeten bouwen.

Onder leiding van [Sander Schimmelpenninck](#) wisselden architect [Adriaan Geuze](#), lector dr. [Jeannette Nijkamp](#), VanWonen-directeur [Alfred Bolks](#) en ondergetekende van gedachten.

Voor het bouwen in hoger gelegen regio's, gesitueerd in een ruime band rond de Randstad pleit veel. Maar de waterstaatkundige en klimaatbestendige argumentatie treft geen doel.

Het toeval wil dat waterexpert dr. [Ties Rijcken](#) in de Correspondent dezer dagen een artikel publiceerde waarin hij beargumenteert dat overstromingsgevaar en diepe polders weinig met elkaar te maken hebben. <https://lnkd.in/e2YSbG3p>

Een paar citaten. Wanneer je de modellen erbij pakt, zie je bijvoorbeeld dat op dit moment het overstromingsrisico in Den Bosch – 3 meter bóven NAP – groter is dan in de Zuidplaspolder, met 6,76 meter onder NAP het laagste punt van Nederland.

In het zogeheten Hoogwaterbeschermingsprogramma bepalen de waterschappen samen met de Rijksoverheid welke dijken, sluizen en gemalen in Nederland versterkt moeten worden om de kans op wateroverlast of overstroming tot een acceptabel niveau te houden.

Natuurlijk zijn dit soort gemodelleerde risico's abstracties. Het zijn geen waarheden, maar ze zijn het beste wat we hebben. Het vraagt om vertrouwen: in technologie (de modellen en de dijken) en in instituties (de wet en de overheid).

De zeespiegelstijging is al sinds 1997 ingebouwd in de Waterwet. Als ingenieurs een plan maken om een dijk aan te passen, vragen ze het KNMI hoe hoog de zee staat over vijftig jaar, en houden ze daar rekening mee.

Belangrijker: ook als de zeespiegel een paar meter stijgt, verandert er niets fundamenteels aan het binnendijkse deel van de watermachine. Dan is niet 59 procent van Nederland overstroombaar, maar 61 procent. Dan zijn dijken en duinen gemiddeld niet zo'n 10 meter hoog en 80 meter breed, maar 15 meter hoog en 120 meter breed. Ze beslaan dan nog steeds minder dan 1 procent van Nederland. Waterbouwkundig kan dat prima; wereldwijd leven er miljoenen mensen achter stuwdammen die tien keer hoger zijn.

En financieel is het prima op te brengen; het vergt niet veel meer dan wij nu jaarlijks aan waterbescherming uitgeven.

Volledigheidshalve: op de locatie zelf en in de bouw is klimaatbestendig ontwerpen en bouwen wel degelijk een must.